

AMỤMA NIILE NKE BELAM NA NDUMỌDỤ OJỌỌ

Ọnu-Ọgugu 23:1-30; 24:1-25; 31:8, 16; 2 Pita 2:12-17

IHEỌMỤMỤ 111 – Nke Ndịokenye

AMAOKWU IBUN’ISI: “M’gagozi kwa ndi nāgozi gi, ọ bu kwa onye nākocha gi ka M’gābu ọnu: agāgozi kwa agburu nile nke uwa nime gi” (Jenesis 12:3).

I Àjà Achurụ na Amụma niile Eburu

1. Belam nyere Belak iwu ka o wue ebe ichụjàà asaa dozie kwa ebulu na óké ehi maka iji chụọjàà, Ọnu-ọgugu 23:1, 2
2. Belam naeje iju ase n’aka Onyenweanyị náejide kwa ọzízà náalata, “Gini, m’gākocha? Chineke akochagh,” Ọnu-ọgugu 23:3-8; Aisaia 47:12, 13
3. Belam naebu amụma na Israel gaebi náání ya na ọ gaghi agu onweya n’etiti mba ndiọzọ, Ọnu-ọgugu 23:9, 10; Deuteronomi 33:28; Ọpupu 33:16; Ndị Efesọs 2:14
4. Belak wee náatamụ na Belam naagozi Ndị Israel nke ukwuu, ebe ọ bụ na ọ kpọrọ ya ka ọ bịa kochaa ha, Ọnu-ọgugu 23:11
5. Ha naaga n’elu Pisga iwu ebe ichụjàà na ichụjàà, Belam gakwara ọzọ iju Onyenweanyị ase, Ọnu-ọgugu 23:12-18
6. Ọzízà nke Belam, “Chineke abugh madu nke Ọ gēkwu okwu-ugha,” “Ọbu igozị agozi ka m’nataworo iwu ... apughkwam itughari ya.” Ọnu-ọgugu 23:19, 20
7. Ọ dighi ajọ ihe nke Onyenweanyị huru ime Jakob, itimkpu nke eze di kwa n’etiti ha, agaekwu kwa banyere ha si, “Le ihe Chineke meworo!” Ọnu-ọgugu 23:21-24; Ndi Rom 4:7, 8

II Ọtutụ Amụma Ọzọ Banyere Israel

8. Mgbe Belam huru na ọ di mma n’anya Chineke igozị Israel, o chere iru ya n’ozara wee hụ Israel, Mmụọ nke Chineke wee bjakwasị ya, Ọnu-ọgugu 24:1-4
9. O tiri mkpu si, Le ka ulo-ikwuu-gi nile si ma nnọọ nma, Jakob! Le ka ebe-obibi gi nile si ma nnọọ nma, Israel!” Ọnu-ọgugu 24:5
10. Esetiwo ha dika ubi agbara ogige nke di n’akukụ osimiri na dika osisi “lign-aloes” nke Onyenweanyị kụworo, Ọnu-ọgugu 24:6; Abù Ọma 104:16
11. Eze ya gaadi kwa elu kari Egag, ọ ga eripia kwa mba di icheiche, bu ndiuro ya. Nke a mere ka iwe Belak di oku, o wee gwa Belam ka ọ gbalaga jee n’ebe nke ya, Ọnu-ọgugu 24:7-11
12. Belam malitere itu ilu ya si, “Anamahú ya, ma ọ bugh ugbo a: Anamekiri ya, ma ọ bugh na nso: Otù kpakpando gēsi na Jakob zolie ijē, nkpa n’aka eze gēsi kwa n’Israel bilie.” Na, “Otù onye gēsi kwa na Jakob zoda mba nile,” Ọnu-ọgugu 24:12-19; Nkpughe 1:7; 22:16; Matiu 2:2; Jenesis 49:10
13. O kwuru okwu banyere ilan’iyi nke mba di icheiche wee kwue si, “Ewu! ònye gādi ndu site na mgbe Chineke nēdo ya?” Ọnu-ọgugu 24:20-25

III Ndumọdụ Ojọọ

14. Site na ndumọdụ ojọọ nke Belam, ndi Midian mere ka otutụ mmadu n’Israel mehie, Ọnu-ọgugu 31:16; Nkpughe 2:14
15. Israel naebuso Midian agha. Egburu ndi eze ise, egbu kwara Belam onweya, Ọnu-ọgugu 31:8
16. Pita naekwu banyere umu nke obubuonu, ndi “nēkwulu ndi nọ nēbube,” “ndi nwere anya nke juputara n’aru nwayi nakwa iko.” Ha gaala n’iyi ná mmebi ha wee nata kwa ugwoolu nke ajọ omume, 2 Pita 2:10-14
17. Ha rapuru uzọ guzoziri eguzo wee soro uzọ nke Belam, 2 Pita 2:15, 16

NKỌWA DỊ ICHEICHE

Nzubesiike

Belak zubesiri nnọọ ike ka Belam kochaa Israel. Anyi chọputara na ndiuro nke Onyenweanyị abughi ndi ike naagwu site n’inwa mmadu náání otu onwunwa. Ekwensu bu onyeiro nke náadihi enwe obi ebere. Mgbe ọ nwara Jisọs n’ozara, ekwensu enweghi ike inweta Jisọs ka ọ kwenyere ya n’agu ahụ nke naagu Ya site n’ime nkume ka ọ ghọọ achicha, ma ike agwughi ya na mgbalị ya. O kuuru Ya ọzọ mee ka Ọ guzo n’elu akukụ ulọ ukwuu Chineke. Nke a agaraghi ya. O wee kuru Ya gaa uguwu di nnọọ óké elu, wee were onwunwa nke aghughọ, naegosi Ya alaeze

niile nke ụwa, na ọtụtụ mkwà dī icheiche na ọ ga enye kwa Jisọs ihe ndīa ma ọbụrụ náání na ọ gaada n'ala kpọọ isiala nye ya. Lee ụdị Onyenzọpụta dī ebube nke anyị nwere. Ọ dighị ike nke ọkụala mmụọ pụrụ igbochi Ya ime uche Chineke. Ihe uto nke ụwa, àkù, ọnọdụ, na nsọpụrụ nke ụwa naenye ka ewezugara n'akụkụ. Otù ihe Ọ chọrọ bụ ime uche nke Nna.

Belak dugharịrị Belam site n'otù elu ugwu jee na nke ọzọ, n'ịchụ àjà mgbe ọ bụla ha jere na nke ọzọ ahụ. Ebe ọ bụ na ọ mataghị Chineke dīka Belam matara, ọ chere na ọ pụrụ ime ka Onyenweanyị gbanwee uche Ya wee kọchaa otù ndị nke O zubesiworo ike igọzi. N'ikpeazụ, mgbe nzube Belak náagaghị nke ọma otù ọ chọrọ, ọ gwara Belam ka ọ gbalaga, laa n'ebe nke ya sị kwa na Belak sịrị na ọ gaasọpụrụ ya nke ukwu, “ma le, JEHOVA egbochiwo gi ná nsọpụrụ.” Ọ gaadị onye ọ bụla nke bụ ezi nwa nke Chineke mma ihù iru ọchị nke Onyenweanyị na ndụ ya karịa ụdị nsọpụrụ ọ bụla nke ụwa pụrụ inye. Ihe ọ bụla nke dī nime obi Belam n'oge a, ọ matara na ọ pughị imegide onye Onyenweanyị na emegideghị, ọ pughị kwa ikocha onye Onyenweanyị náakochaghị.

Amụma niile nke Pụtara Ihè

Nime okwu niile ahụ nke Onyenweanyị tinyere n'ọnu Belam ka o kwue bụ ọfọdụ nime ọtụtụ amụma pụtara ihè nke anyị nwere n'okwu Chineke. Emeghere anya ya nkeoma n'ezie o wee leba anya n'ọdịn'iru.

Okwu ndīa bụ amụma pụtara ihè nke náegosi ọtụtụ mmeri nke ndī Israel gaemerī ndīro ha na eguzosiike nke ha gaenwe n'inweta Ala Mkwà ahụ. Ha naatụ kwa aka n'óké mmeri nke Onyenweanyị Jisọs Kraist gaenwe -- Ọdum ahụ nke sitere n'ebo Juda – n'ebe mmehie, ọnwụ, na Ekwensu dī. Ụwa ahụworị mmezu nke ọtụtụ nime amụma ndīa, anyị naekwenye kwa na anyị naabjara nso n'oge mgbe ha niile gaemezu. Chineke bụ Onye nwe ike niile, ọ bụ kwa ike Ya kachasị ihe niile. Ọ pụrụ ime ka anumanụ dara ogbi kwue okwu n'asụsụ nke mmadụ iji baara onye amụma nke nnupuisi mba; Chineke pụrụ ime ya, n'oge a O mere ka egbugbereonụ nke náadighị njikere ikwuokwu kwue otuto nke Chineke Nke pụrụ ime ihe niile na nke ndī Ya arọpụtara. “N'ihī na ọnụma mmadụ gēkele Gi” (Abù Ọma 76:10).

“Le, otù ndi ka ọ bu, ọ nēbi iche, ọ digh-agu onwe-ya n'etiti mba nile.” Ihe dī ka puku arọ atọ na narị ise (maọbụ ọgbọ iri atọ na ise) agabigawo, ha kanaabụ kwa mba dī iche. Ọ dighị mmadụ ọ bụla bụ anụarụ nke pụrụ ibuworị nke ahụ n'amụma. Ọ dighị mba maọbụ ndiọzọ nke échèbeworo otù ahụ. Náání Chineke pụrụ ihù ihe dī n'riu, mata, ma mee kwa ya.

Otù Aka Dī Ike

“Na mgbe ahụ ka agēkwu okwu banyere Jakob, baye-kwa-ra Israel, si, Le ihe Chineke meworo” Mba dī icheiche nọ ha gburugburu amataworị n'ezie na Chineke nonyere Israel. Mgbe ndī nledo ahụ jere na Jeriko, Rehab siri, “Amawom na JEHOVA enyewo unu ala nka. ... amawokwam na ndi nile nēbi n'ala nka agbazewo n'iru unu. N'ihī na ayi anuwo otù JEHOVA mere ka miri Oké Osimiri Uhie takorọ n'iru unu, mgbe unu siri n'Ijpt puta; na ihe unu mere eze abụa nke ndi Amorait, ndi bi n'ofè Jodan, bu Saihon na Og, ndi unu wezugara ka ebibie ha. Ma mgbe ayi nuru ya, obi-ayi we lọ ayi miri. ọ digh kwa mọ guzoro ọzọ nime nwoke ọ bula, n'ihī unu: n'ihī na JEHOVA, bu Chineke unu, Ya onwe-ya bu Chineke n'elu-igwe di n'elu, na n'elu uwa di n'okpuru.”

Ndi ahụ na mba dī icheiche nke gbara Ụmụ Israel gburugburu ghotara na ọ bughị odudu dī ebube nke Moses, maọbụ idī ike na idī ukwu nke ndī ahụ ọ naedu, bụ ihe náewetara ndīa ụdī mmeri dī ebube dī otù a; kama na ọ dī otù Chineke nke nọ nime Eluigwe, onye setipụrụ aka ya n'ihī otù ndī nke O zubesiworo igọzi. Ọfọdụ mmadụ pụrụ ileda Chineke anya wee kọchaa ma kwulue kwa aha Ya, ma ọ bụrụ na Onyenweanyị ewelie aka Ya elu n'ike, ha gaama jijiji, obi gaalọ kwa ha miri site n'egwù.

Amụma dī icheiche Banyere Jisọs

“Otù onye gēsi kwa na Jakob zọda mba nile.” Otù amụma dīkarisiri ebube nke eburu banyere Jisọs! Mgbe anyị naeche kwa échichè banyere oge ahụ nke eburu amụma a, ọ naabukwara anyị ihe itun'anya n'ụdī mkpughe nke Chineke nyere Belam.

Anaewere ihe dī ka kpakpando na ọnwá na ọtụtụ ihe ọzọ ekèrè èkè dīka onyinyo nke ichiisi. Ya mere mgbe ọ naekwu okwu banyere otù kpakpando isite na Jakob zolie ijè na Mkpan'aka eze isi kwa n'Israel bilie, o buru amụma na otù Eze naabjara onye gaabụ onye ụwa niile nọ n'okpuru Ya. Mgbe ọtụtụ narị arọ gasiri otù kpakpando duuru ndī amamihe rue n'ebe amurụ Eze ahụ.

Mmụọzi ahụ gwara Meri okwu sị: Nwa-nwoke ahu gābu onye uku, agākpo kwa Ya Ọkpara nke Onye kachasi ihe nile elu: Onye-nwe-ayi Chineke gēnye kwa Ya oche-eze nna-Ya Devid: Ọ gābu kwa eze ulo Jakob rue mgbe nile ebigh-ebi; ala-eze Ya agagh-agwu kwa agwu” (Luk 1:32, 33). Okwu ndīa ka agwara Meri mgbe ọtụtụ arọ gasiri site n'oge ahụ mgbe Belam hūrụ ọhụ ya. Okwu nke amụma Belam nke malitere: “Anamahu ya, ma ọ bugh ugbo a: Anamekiri ya, ma ọ bugh na nso,” naegosi na ihe ahụ nke gaeme nke ya onweya na mmụọzi Mkwuputa ahụ kwuru okwu banyere ya, gaeme n'oge dī n'iru. Oge gaabjara mgbe ndī niile dīworu ndū gaeguzo n'iru Mkpan'aka eze ahụ

wee nù ikpé nke ha. “Ayi nile gēguzo n’iru oche-ikpe Chineke” (Ndi Rom 14:10); M’we hu ndi nwuru anwu nile, ndi uku na ndi nta, ka ha nēguzo n’iru oche-eze ahụ; ... Ewe kpe ndi nwuru anwu ikpe... dika olu nile ha si di” (Nkpughe 20:12).

Ndumodu Ojoo

Mgbe Onyenweanyi kpughesiri Belam n’uzo di ebube ngozi niile nke gaabiakwasị Israel n’odi n’iru. Onye amuma ahụ laghachiri àzú, dika o diri, n’uzo ikwaemo wee gosi ndi Midia uzọ ha gaesi mee ka Israel mehie. O bughị ihe itun’anya na Pita na Jud ji nnoo mkwuwa okwu wee were ya, na ndiozo di ka ya onweya wee tunyere igweoji nke mmiri naadighi, nke ifufe naefeghari; buru kwa ebili mmiri di egwu nke oké osimiri, naasuputa ihere nke aka ha dika ufufu; umu kpakpando naejehie ejehie, ndi edebewooro itili nke ochichiri rue mgbe ebighibi (2 Pita 2:15-17; Jud 12, 13).

Jud si kwara na “ndi mo-ozu ndi nēdebegh ibu-isi nke aka ha, kama ha rapuru ebe-obibi nke aka ha, O debewo kwa ha n’agbu ebighibi n’okpuru ochirichiri nye ikpé nke oké ubochi ahu.” Egburu Belam na ndi nke Onyenweanyi n’agha.

Idokananti

Adoro anyi akananti na n’ubochi ikpezu oge di oké egwu gaabia mgbe mmadu gaabu ndi naahu ihe utu n’anya kama ihu Chineke n’anya.

Mgbe Belam lepuru anya lee wee hu otu Onyenweanyi gaesi gozie Israel n’odin’iru, o guru ya aguu ka ikpezu ya di ka nke ha. Ma anyi naahu na o dighi njikere ikwu ugwo ka o wee nata ngozi ahụ. Otutu mmadu di ka Belam: ha gaacho ka ha nata ngozi nke Onyenweanyi n’ikpezu nke ndu ha ka ha wee buru kwa ndi agaakpobata n’Eluigwe mgbe ha gaarapu uwa nke a. Ma ha choro iri uwa mgbe ha naadi ndu. Ha adighi njikere irapu ihe utu nke uwa na nsopuru nke uwa na enye ha, ka ha wee buru ndi gaenwe ndu ebighiebi n’ikpezu.

Moses bu otu iheatu oma nke otu onye nke di njikere irapu ihe niile wee soo Jisqs. Moses rapuru ocheeze, nsopuru, aku, na ude aha, we roro isoro ndi nke Chineke hukoo ahuhu, kama ihuru onu n’ihe utu nke mmehie na nwa oge (Ndi Hibru 11:25).

AJUJU DI ICHEICHE

1. Olee ebe ka Belak kuuru Belam jee ka o chuo aja?
2. N’elu ebe ichujaja ole ka Belak churujaja?
3. Gini bu mmehie nke Belam?
4. Olee mba ahụ nke mere ka Israel mehie site n’izu ojoo nke Belam?
5. Gini bu ihe kpakpando ahụ nke naesi na Jakob zolie ije naegosi?
6. Gini ka o putara bu Mkpan’aka eze isi n’Israel bilie?
7. Kpoo aha ufodu nime amuma ahụ nke Belam buru nke mezuworo.
8. Kpoo aha ufodu nime amuma ahụ nke anyi kwere na ha gamezu n’oge naadighi anya.